

delse, man paa dette Punkt har givet i Beretningen, kan jeg altsaa ikke slutte mig til, jeg mener, at den er ubeføjet.

Men saa nævnes der en anden Grund, hvorfor man vil have nedsat dette kirkelige Udvalg. Man siger om disse Menighedsraad, at dem kan man aldrig give Indflydelse paa Præstevalgene. Man bruger et mærkeligt Navn; at man kalder dem kirkelige Sogneraad, har jeg, som sagt, ikke noget imod, men her kalder man dem forud bestaaende Kollegier. Naar man imidlertid ser paa Lovforslaget, vil man jo finde, at der ikke skal være ret mange Aar imellem, at der skal ske Valg til Menighedsraadene, saa, disse ville ikke blive saa gamle, at man ikke omtrent ved Besked med, naar de kunne faa med Præstevalg at gøre. Man maa endelig ikke tro, at Befolkningen ingen Interesse har for, hvem der skal være Præst. Jeg tror, det vil udvikle sig paa samme Maade, som det er gaaet med Indstillingerne til Lærerembeder. Der har man mange Steder paa Landet ladet Sogneboerne i vedkommende Skoledistrikt have den overvejende Indflydelse paa Indstillingerne, og selv hvor man ikke har givet dem det, har man saa meget som muligt søgt Oplysninger om Ansøgerne. Der er noget, som jeg kender meget vel til, og som hedder indbyrdes Undervisning, Samtalen Mand og Mand imellem. Det vil gøre sig meget stærkt gældende, netop, naar et Præsteembede var ledigt og Menighedsraadene skulde foretage Indstilling.

Naar jeg nu gaar over til et andet Punkt, maa jeg maaske med den højtærede Formands Tilladelse oplæse et Par Linier. Der staar: „Men ved Siden heraf — nemlig efter at Talen har været om de tvungne Menighedsraad, som i mine Øjne ikke ere tvungne — „rejser sig med Hensyn til Menighedsraadene det Spørgsmaal, som er Sagens Hovedspørgsmaal: Skal der saaledes tages fat paa Kirkens Forfatning — og heri skjuler sig maaske den dybere Forskellighed i Sagen.“ Det kan jeg delvis sige ja til, jeg tror ogsaa nærmest, det er paa det Punkt den dybeste Forskellighed i Opfattelserne viser sig. Sagen er den, at de Herrer Forslagsstillere og de, der dele deres Meninger, endelig ville have os til, naar vi lovgive om kirkelige Ting, da at begynde ovenfra, medens der her i de 4 kirkelige Lovforslag foreslaas, at der skal bygges nedenfra, at vi skulle begynde fra Bunden og faa den lagt saa dybt og forsvarligt og bredt, at alle kunne være med, som ville høre til Folkekirken og regnes som Medlemmer

af den. Saa staar der en lille Bemærkning bagefter, som ikke just nævner noget Navn, men som temmelig sikkert har Adresse til mig personlig, der staar nævnt, at et Medlem af dette Ting under Lovforslagets Behandling har kaldt Præsterne for Menighedens Tjenere. Jeg vedkender mig det; det var mig, der brugte dette Udtryk, og jeg har akkurat den samme Mening i Dag som for et Aar siden. Det er noget, man meget ofte hører, at Præsterne selv kalde sig Menighedens Tjenere, men jeg kender meget godt det Ordspil, som herved bruges fra Præsternes Side, idet de ville have det forstaaet saaledes, at de ere Herrens Tjenere i Menigheden, men ikke Menighedens Tjenere. Det er i mine Øjne kun et Ordspil. De ere baade Guds og Menighedens Tjenere, og de faa deres Løn af Menigheden for deres Tjeneste. Desuden skal jeg gøre opmærksom paa en Ting, som jeg udtalte i Fjor. Jeg sluttede mig den Gang som nu til Lovforslaget om Menighedsraadene. Men i dette Lovforslag staar der, at naar Menighedsraadene vælges og nedsættes, ere Præsterne ikke blot fødte Medlemmer af dem, men tillige fødte Formænd for dem. Dette viser dog, at man ikke vil tage al Magt og Myndighed fra dem. De ville rigtignok ikke faa anden Magt og Myndighed end den, de kunne faa ved i selve Menighedsraadene at forhandle med disses Medlemmer. Men det tror jeg i Grunden, at Præsterne godt kunne være fornøjede med, og jeg tror tillige, at de vilde være bedst tjente dermed.

Saa gaar man videre i Beretningen og siger: „men der trænges til en anden Røst fra Kirken, og det endnu stærkere, naar Menighedsraadene bidrage til at drage alt ud i smaa Kredse“. For mig er det nu netop en Dyd ved Lovforslaget, at det lægger alt ud i smaa Kredse, og i saa Henseende henviser jeg til, hvad jeg for et Øjeblik siden sagde, at det netop vilde være godt, om vi fik disse kirkelige Sogneraad, som man for mig gerne maa kalde dem. Naar man taler om Sognemenheder, kan man ogsaa godt tale om Sognemenighedsraad, og jeg tror netop, at de ville vække den Interesse for Kirkelivet, som der hidtil har manglet. Det hedder saa videre: „til hvad der saaledes for Flertallet stiller sig som afgørende imod at indføre de foreslaaede ny Bestemmelser nu, kommer den stærke Røst, der fra Kirkens Side har lydt i de foreliggende Erklæringer“. Det skal jeg indrømme, det er en stærk Røst, der har